

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 50

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

HEL 2024-001894 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle 2.2.2024 saapuneeseen Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön koskien luonnosta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta. Lausuntoa on pyydetty 28.2.2024 mennessä. Asian kiireellisyyden vuoksi asia on päätettävä tässä kokouksessa ja lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Lausunnossa keskitytään Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyynnössä nostamaan kolmeen kysymykseen 1) kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku-, kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen, 2) onko tuntilisäyksen kohdentaminen eri vuosiluokille esitetyssä muodossa tarkoituksen mukainen ja 3) antamaan muita huomioita esityksestä.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on nostaa suomalaisten oppimistuloksia ja koulutustasoa sekä vahvistaa perustaitojen osaamista siten, että jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot. Perusopetuksen oppilaiden osaamistaso on laskenut ja tämä näkyy poikkeuksetta kaikissa osaamista mitaavissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa.

Hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin.

1. Kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tuntilisäystä äidinkielen ja kirjallisuuden ja matematiikkaan tarpeellisenä, jotta oppiaineissa on aikaa vahvistaa oppilaiden luku-, kirjoitus- ja laskutaitoja. On järkevää pitää

ennallaan nykyiset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppiainekohtaiset opetuksen tavoitteet, eikä lisätä tavoitteita tuntilisäyksen yhteydessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esitetty muutos astuisi näin voimaan 1.8.2025 siten, että koulunsa aloittavien kohdalla peruskoulun kokonaistuntimäärä kasvaa yhteensä kolme vuosiviikkotuntia, 2.luokan aloittavilla kaksi vuosiviikkotuntia ja 3.luokan aloittavilla yhden vuosiviikkotunnin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tuntilisäyksen astuessa voimaan tarvitaan siirtymäsäännös, koska oppilaiden kokonaistuntimäärä peruskoulun aikana muuttuu. Muutos kohdistuu yllä mainitusti alkaviin ikäluokkiin. Tällä hetkellä perusopetuksessa opiskelevat oppilaat suorittavat perusopetuksen loppuun tämänhetkisen kokonaistuntimäärän mukaisesti.

2. Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodosta tarkoituksen mukainen?

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamista esityksen mukaisesti. Oppilaan työviikon tuntimäärä on vuosiluokilla 1–2 nykyisellään suhteellisen pieni ja tuntien lisäys tukee perustaitojen oppimisen vaihetta ajallisesti. Yhden työviikkotunnin lisäys vuosiluokalle 3 tukee alkuopetuksen jälkeisten perustaitojen vahvistamista ja pitää työviikon tuntimäärät vuosiluokilla 3–6 tasapainossa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että esityksen mukaisesti oppilaiden lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen vahvistamisen kannalta on järkevä sijoittaa kaksi vuosiviikkotuntia äidinkielen ja kirjallisuuteen vuosiluokille 1–2. Lukutaidon perusta luo pohjaa myös laskutaidon oppimiselle ja tukee matematiikan tavoitteiden saavuttamista vuosiluokilla 3–6. Yhden vuosiviikkotunnin lisääminen matematiikkaan vuosiluokilla 3–6 antaa enemmän aikaa matemaattisen ajattelun kehittymiseen, ratkaisutapojen oppimiseen ja lukukäsitteen sekä kymmenjärjestelmän ymmärtämiseen.

3. Muita huomioita esityksestä?

~~Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että tuntien lisäyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä. Korvaukset tulee maksaa valtionavustuksina, jotka kohdentuvat tosiasiallisesti kuntien todellisiin kustannuksiin tuntijaon ja asetuksen muutoksista johtuen. Helsingin kaupungin kustannukset tuntien lisäyksestä 1.8.2025–2028, jolloin 1.–3. luokkalaisilla olisi uusi tuntijako käytössä, on noin 7,5 milj. €. Muutoksen astuessa voimaan tulee huomioida siirtymäsäännös,~~

HL 51 §:n perusteella korjattu kappaleeseen Helsingin kaupungin kustannukset (2,3 milj. €), SK 29.2.2024.

~~eli tuntimäärän lisäyksen vaikutus vaiheittain perusopetuksen kokonais-~~ ~~tuntimäärään.~~

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että tuntien lisäyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä. Korvaukset tulee maksaa valtionavustuksina, jotka kohdentuvat tosiasiallisesti kuntien todellisiin kustannuksiin tuntijaon ja asetuksen muutoksista johtuen. Helsingin kaupungin kustannukset tuntien lisäyksestä 1.8.2025–2028, jolloin 1.–3.-luokkalaisilla olisi uusi tuntijako käytössä, on noin 2,3 milj. €. Muutoksen astuessa voimaan tulee huomioida siirtymäsäännös, eli tuntimäärän lisäyksen vaikutus vaiheittain perusopetuksen kokonais-tuntimäärään.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa, että opetuksen järjestäjälle jätetään mahdollisuus päättää paikallisesti, miten se kohdentaa tunnit eri vuosiluokille vuosiluokkakokonaisuuksien 1–2 ja 3–6 sisällä. Paikallisen tuntijaon muutos vaatii opetuksen järjestäjältä työtä, joka edellyttää tukea Opetushallitukselta opetuksen järjestäjille.

Hallituksen esityksellä on myönteisiä vaikutuksia lasten oppimisvalmiuksien edistämiseen, erojen tasoittamiseen ja oppimistavoitteiden saavuttamiseen. On tärkeää, että se on osa laajempaa opetuksen kehittämistä, joka huomioi oppilaiden oppimisvalmiudet, opetuksen laadun ja opettajien osaamisen ja sen kehittämisen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tuntilisäyksiä ohella tarvitaan opettajien työn tueksi täydennyskoulutusta luku-, kirjoitus- ja laskutaidon ydintaitojen opettamiseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Kirsi Kukkonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 81030
kirsi.kukkonen2(a)hel.fi
Sabina Lumivirta, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 38293
sabina.lumivirta(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 2.2.2024
- 2 Lausuntopyyntö 2.2.2024, saate, lausuntopalvelu
- 3 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, muistio
- 4 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, perusopetusasetus
- 5 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, tuntijakoasetus 30.1.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Opetus- ja kulttuuriministeriön luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta. Lausuntoa on pyydetty 28.2. mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksessä ehdotetaan lisättäväksi äidinkielen ja kirjallisuuden sekä matematiikan vuosiviikkotuntimäärää kaikille yhteisen opetuksen osalta seuraavasti: äidinkieltä ja kirjallisuutta sijoitettaisiin kaksi vuosiviikkotuntia vuosiluokille 1–2 ja matematiikkaa yksi vuosiviikkotunti vuosiluokille 3–6. Opetuksen järjestäjä kohdentaa tunnit paikallisesti tarkemmin vuosiluokittain. Lisäyksen johdosta perusopetusasetuksen viikoittaista kokonaistuntimäärää tulee nostaa kolmella tunnilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää vastaamaan 1) kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku-, kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen, 2) onko tuntilisäyksen kohdentaminen eri vuosiluokille esitetyssä muodossa tarkoituksen mukainen ja 3) antamaan muita huomioita esityksestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Kirsi Kukkonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 81030
kirsi.kukkonen2(a)hel.fi
Sabina Lumivirta, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 38293
sabina.lumivirta(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 2.2.2024
- 2 Lausuntopyyntö 2.2.2024, saate, lausuntopalvelu
- 3 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, muistio
- 4 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, perusopetusasetus
- 5 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, tuntijakoasetus 30.1.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano